

Studievalg Danmark

ÅRSBERETNING
SKOLEÅRET 2019-2020

INDHOLD

Forord.....	1
Vores studie- og karrierevejledning - helt kort fortalt.....	2
Kollektiv vejledning på ungdomsuddannelserne.....	3
Individuel vejledning og workshops.....	6
Corona og den ekstraordinære vejledningsindsats i 2020.....	7
Hvad skal eleverne opnå med vejledningen?.....	9
En fair fordeling af tiden.....	10
Online tilstedeværelse.....	12
Ekspertise og samspil.....	13

FORORD

v/ direktør Mathilde Tronegård

En krumtap i krisen

Vi står midt i et kriseår, hvor COVID-19 har vendt bunden i vejret på manges hverdag og planer. Flere mister deres job, sabbatplaner går i vasken og undervisning flytter til det virtuelle rum.

Nogle er ukuelige og holder fast i deres planer, mens andre fyldes af tvivl og bekymringer. Hvad er mine muligheder? Giver det overhovedet mening at vælge nu? Hvad bliver det mon for et studieliv med alle de begrænsninger?

Vigtigheden af vejledning vokser, når krisen sætter ind og fundamentet vakler. Vejledning handler nemlig om at give unge og voksne indsigt i dem selv og deres muligheder her i livet. Åbne for nye overvejelser, vise de alternative muligheder og give mod på at handle.

Fra klasserum til virtuelle rum

Det er en stærk del af Studievalg Danmarks DNA, at vi møder de unge, hvor de er. Normalt er vi til stede på skoler og i vores centre eller på biblioteker, men i foråret 2020 flyttede tilstedeværelsen til det virtuelle rum. Skiftet var brat, og vi er langt fra virtuelle verdensmestre, men afprøver forskellige løsninger sammen med skolerne og de unge.

De perfekt snoede veje

En del unge tror fejlagtigt, at uddannelse og karriere er en lineær færd uden plads til fortrydelse, skævheder eller ændret kurs. I Studievalg Danmark vil vi gerne have de unge til at sænke skuldrene og møde uddannelse og karriere med lyst, mod og nysgerrighed – frem for bekymring for skæbnesvangre og endegyldige valg. I vejledningen og debatten forsøger vi derfor at styrke samtalerne om snoede veje, uddannelse hele livet og mod til at turde gribe de muligheder, som viser sig.

Særlig håndsækning

Et samlet Folketing gav i sommeren 2020 Studievalg Danmark mulighed for at tilbyde mere vejledning til alle de unge, som rammes af COVID-19s skygge.

De unge greb muligheden, og vi har i denne sommer vejledt markant flere unge om deres studiedrømme og alternative veje, end vi plejer. Vi guider de unge gennem et til tider sindrigt uddannelses- og optagelsessystem, men giver dem også nye perspektiver og mere tro på deres muligheder.

Nye opgaver rundt om hjørnet

COVID-19 lægger et diset slør over fremtidsudsigterne og krystalkuglen. Hurtigt fodskifte bliver vigtigere end detaljeret langtidsplanlægning. Men fra 1. januar 2021 udvider vi vores vejledning, så vi både vejleder om de videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne.

Vi glæder os til at give en mere helstøbt vejledning, hvor unge og voksne kan komme til os uanset, om deres næste uddannelse er en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Her i årsberetningen beskriver vi vores vigtigste vejledningsaktiviteter og giver eksempler på nogle af de mange aktiviteter, som vi har gennemført i løbet af det foregående skoleår.

God læselyst.

VORES STUDIE- OG KARRIEREVEJLEDNING – HELT KORT FORTALT

Vejledning til elever på ungdomsuddannelser

En meget vigtig del af Studievalg Danmarks aktiviteter er kollektiv vejledning på landets ungdomsuddannelser.

I den kollektive vejledning får eleverne viden og input til deres studie- og karrierevalg i spændingsfeltet mellem dem selv, deres muligheder og den verden, der omgiver dem.

Det sker både klassevist og ved at samle flere klasser til fælles arrangementer. Typisk er det ved fysisk møde, men i foråret har det naturligvis ofte været et online-møde. Studie- og karrierevejlederne tilbyder også forskellige workshops. Workshops henvender sig til en mindre gruppe af elever. Et tema kunne være studier i udlandet, som mange elever gerne vil blive klogere på.

Ud over den kollektive vejledning og workshops tilbyder studie- og karrierevejlederne også individuelle samtaler. Her kan alle elever booke tid til en samtale.

Vejledning til alle

Studievalg Danmarks vejledning er også rettet til unge og voksne, som har retning mod en videregående uddannelse, men ikke er tilknyttet en ungdomsuddannelse.

Det sker i vores åbne vejledning, som finder sted i Studievalg Danmarks regionale centre, på biblioteker, borgerhuse og på udvalgte ungdomsuddannelser.

Her kan alle få vejledning og få afklaret deres muligheder i forhold til uddannelse og karriere.

Der tilbydes også workshops, som alle kan tilmelde sig. Det kan for eksempel være i forhold til ansøgning i kvote 2.

5 HURTIGE OM STUDIEVALG DANMARK

Alle vores studie- og karrierevejledere har en specialuddannelse i vejledning

Vi vejleder bl.a. på mere end 450 forskellige uddannelsessteder

Studievalg Danmark består af syv centre og et sekretariat

Vi har i 2020 en finanslovsbevilling på 48.2 mio. kroner

Vi har vores helt egen lov; Lov om Studievalg Danmark

KOLLEKTIV VEJLEDNING PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Sammenlignet med andre lande er det et særkende for vores vejledning, at en stor del af vejledningen er kollektiv og sker i elevernes fællesskab. Vi er populært sagt en del af skemaet på uddannelsen.

På ungdomsuddannelserne møder eleverne ofte Studievalg Danmark allerede i løbet af de første uger af deres uddannelse.

Vejledningen skal bidrage til, at eleverne både opnår lyst, mod og nysgerrighed til at udforske og håndtere overgange og valg af videregående uddannelse og karriere.

Fokus i den kollektive vejledning varierer på tværs af uddannelser. F.eks. bidrager Studievalg Danmark til at forberede eleverne på STX, HTX og HHX til deres studieretningsvalg.

Eleverne får information, men også mulighed for at reflektere både på egen hånd og sammen med andre elever, f.eks. om nogle af de myter, der er om uddannelser.

En kontinuerlig indsats

Den kollektive vejledning planlægges i samarbejde med de lokale ungdomsuddannelser. Ofte er det sådan, at eleverne først arbejder med overblik over, hvordan deres uddannelse spiller sammen med faglige krav nu og i det videre uddannelsesperspektiv. I løbet af uddannelsen stiger omfanget og intensiteten i den kollektive vejledning.

Det sker blandt andet ved at stille skarpt på den enkelte elevs valgproces, på de ofte snoede veje, man oplever i forhold til uddannelse og karriere og ved at forberede eleverne på, at de nogle gange skal gribe det uforudsete.

Ud på uddannelserne

Studievalg Danmark sørger for at gøre eleverne opmærksomme på de muligheder, der er for at opleve forskellige uddannelsessteder og få et indtryk af studielivet. Det kan for eksempel være Studiepraktik, Studerende for en dag og Åbent hus-arrangementer.

SÅDAN MØDER VI DE UNGE PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Dette er et eksempel på et typisk forløb, som Studievalg Danmarks studie- og karrierevejledere gennemfører på en treårig ungdomsuddannelse. Det konkrete tilbud tilpasses den enkelte ungdomsuddannelse og er aldrig helt ens to steder.

Det sker f.eks. ofte, at antallet og rækkefølgen af arrangementer ændres på baggrund af elevernes behov.

1

STUDIERETNING OG VIDeregående UDDANNELSE

Studievalg Danmark gør eleverne opmærksomme på de muligheder, der er for at opleve forskellige uddannelsessteder og få et indtryk af studielivet. Det kan f.eks. være Studiepraktik, Studerende for en dag og Åbent hus-arrangementer.

2

UDDANNELSESVALG

Eleverne introduceres til det at vælge – valgstrategier. Der arbejdes med at afdratisere studievalget og vise, at valg er et livsvilkår. Eleverne får overblik over uddannelsessystemet og arbejder med studievelgeren på ug.dk.

3

OPTAGELSE OG KARRIEREVEJE

I det sidste år skal eleverne forholde sig til tiden efter gymnasiet. De arbejder med sammenhængen mellem uddannelser og job, f.eks. at der ofte er flere uddannelsesveje til et job. Vejlederen informerer om optagelsessystemet og sætter fokus på overgangen til videregående uddannelse. Eleverne har også mulighed for møde uddannelser, bl.a. i Studiepraktik.

SÅ MANGE HAR VI VEJLEDT

Studievalg Danmark laver løbende statistik over både den kollektive og individuelle vejledning. Hos os er det reglen, at der er flest kollektive arrangementer om efteråret og flest individuelle vejledninger om foråret.

Et forår, som var meget præget af nedlukning på ungdomsuddannelser, uvished og lukkede centre har naturligvis sat sine spor i statistikken.

I efteråret 2019 var antallet af vejledninger på samme niveau som det foregående efterår, men sammenligner vi foråret 2020 med foråret 2019, er antallet af kollektive arrangementer og antallet af individuelle vejledninger ca. 1/3 lavere. Den samlede statistik kan ses på ufm.dk.

Statistikken for den særlige indsats indgår ikke i dette skoleårs statistik..

	Efterår 2019	Forår 2020
Kollektive arrangementer	3.563	1.682
Deltagere i kollektive arrangementer	146.561	77.619
Individuelle vejledningsaktiviteter	28.968	34.327

Alle burde høre om de her andre veje.
Synes altid kun, at folk snakker om uni-
uddannelser.

-Martin, 18 år.

INDIVIDUEL VEJLEDNING OG WORKSHOPS

Alle vores centre tilbyder individuel vejledning og målrettede workshops. Det sker på ungdomsuddannelserne for elever og i den åbne vejledning, hvor uddannelsessøgende, der ikke er indskrevet på en ungdomsuddannelse, har mulighed for at få vejledning.

I den individuelle vejledning er det muligt at få afklaret et specifikt emne, f.eks. omkring forskellige uddannelsesmuligheder og egne interesser.

Lokationer og målgrupper

Den åbne vejledning sker både i centre og ved faste træffetider på biblioteker, borgerhuse m.v.

Den største målgruppe i den åbne vejledning er unge, der har afsluttet en ungdomsuddannelse inden for de foregående år. Der er dog også en lang række andre målgrupper, f.eks. studerende på videregående uddannelser, som er kommet i tvivl om deres valg og evt. vil skifte til en anden uddannelse.

Året rundt

Studievalg Danmark møder personer i den åbne vejledning året rundt. Der er særligt travlt i forbindelse med fristerne for ansøgning om optagelse, og i disse perioder har vi ekstra kapacitet og udvidede åbningstider.

I år var der i forbindelse med optagelsen et helt særligt fokus i forlængelse af høje ansøgningstal og ekstra usikkerhed for de unge.

Workshops

En del af den åbne vejledning gennemføres som workshops, hvor man i en mindre gruppe mødes omkring et særligt emne.

Emner kan være uddannelser i udlandet, planlægning af sabbatår, ansøgning til kvote 2 og studieskifte. Her møder studie- og karrierevejlederne alle typer af unge. Både de afklarede, der søger fakta og andre, der er i tvivl om, hvorvidt videregående uddannelse overhovedet er noget for dem.

CORONA OG DEN EKSTRAORDINÆRE VEJLEDNINGSINDSATS I 2020

I 2020 var der rekordmange ansøgere til de videregående uddannelser. Studievalg Danmark modtog derfor i juni 2020 en ekstrabevilling på 4 mio. kr. til at iværksætte en ekstraordinær vejledningsindsats.

Sådan gjorde vi

Som led i ekstrabevillingen blev der ansat 11 vejledere og nedsat et beredskab, som gjorde det muligt for os at planlægge og håndtere en stor efterspørgsel på vejledning op til kvote 1 d. 5. juli og efter svarfristen d. 28. juli.

Der blev iværksat en kampagne på sociale medier op til kvote 1, vi blev nævnt i ministerbrevet til årets studenter, og der blev direkte og tydeligt henvist til Studievalg Danmarks vejledning i både afslagsbrev og SMS til de afviste ansøgere.

Vi lancerede et ekstra tilbud med mulighed for at booke en 20 minutter lang telefonvejledning. Derudover udvidede vi vores åbningstider og øgede bemanningen i hele landet.

Vejledningen i tal

Studievalg Danmark har haft 1320 vejledninger på telefon i ugerne efter, at afslagsbrev og SMS blev afsendt fra Uddannelses- og Forskningsministeriet.

I samme periode i 2019 var Studievalg Danmark i kontakt med 197 unge på telefonen. Det giver en imponerende stigning på 570%. Til sammenligning er antallet af afviste kun steget med 27%.

Hertil kommer personlig vejledning i centre og satellitter i hele landet samt vejledning på mail og direkte opkald til de enkelte vejledere.

Næste skridt i den ekstraordinære indsats

Studievalg Danmark har fortsat indsatsen, hvor man kan booke telefonvejledning, og vi igangsætter et pilotprojekt med opfølgning på vejledningen.

Desuden planlægger vi indsatser om bl.a. opsøgende kampagner til sabbatister, tilbud til frafaldstruede studerende og online vejledning.

Top 5 emner i vejledningssamtalerne

Afslag: Hvordan forstår man afslaget, og hvordan kommer man godt videre?

Ledige pladser: Hvilke muligheder er der, og hvordan søger man?

Alternative veje: Findes der alternativer til en bestemt uddannelsen eller måske andre studiebyer?

Hjælp til informationssøgning: Hvordan skal man forstå det komplicerede optagelsessystem (herunder standby)?

Kvote 2: Hvordan kvalificerer man sig til kvote 2, og hvordan finder man uddannelsernes kvote 2-kriterier?

Jeg ville gerne have et sabbatår, men corona-krisen fik mig til at søge ind på en videregående uddannelse. Nu er jeg alligevel i tvivl.

-Josefine, 19 år.

HVAD SKAL ELEVERNE OPNÅ MED VEJLEDNINGEN?

Hvad er det væsentligste formål med den kollektive vejledning på hundredevis af gymnasier over hele landet? Eller med andre ord: Hvilken forskel er det, vi skal gøre for eleverne i den kollektive vejledning? Dette store og lidt nørdede spørgsmål har Studievalg Danmark stillet skarpt på i løbet af det sidste skoleår.

Lyst, mod og nysgerrighed

Hovedformålet er, at vejledningen skal bidrage til, at eleverne opnår lyst, mod og nysgerrighed til at udforske samt håndtere overgange og valg af videregående uddannelse og karriere gennem hele livet.

Mig selv, verden og muligheder

Formålet understøttes af en række delformål, der handler om at se uddannelse og karriere i et samspil mellem sig selv, de muligheder, der er til stede, og den omgivende verden.

Delmålene knytter sig blandt andet til:

- At reflektere over samfundsmæssige, kulturelle og sociale normers mulige betydning.
- At tilegne sig indsigt i arbejdsmarked og karriereveje og deres mulige foranderlighed.
- At få forståelse for, at der er mange mulige veje til et meningsfuldt liv.

Formålene anvendes i dag i den kollektive vejledning på gymnasierne og i dialog med samarbejdspartnere.

Intentionen er, at eleverne ved at tilegne sig indsigt i de forskellige områder får valg- og handlekompetencer.

Udviklet i samarbejde

Vi ønsker at udvikle vejledningen ved at inddrage vores omverden. Derfor har vi undervejs inddraget ekspertise fra professor i karrierevejledning Rie Thomsen og professor i almen didaktik Ane Qvortrup. Derudover har vi været i dialog med en lang række organisationer på vejledningsområdet, der har givet deres perspektiv på formål og delformål.

Når eleverne forlader gymnasiet, vil de have været igennem vejledning, der afspejler alle delformål. Derved er de blevet klædt bedst muligt på til at håndtere overgange og de valg, der skal foretages fremover.

EN FAIR FORDELING AF TIDEN

Vejledning af unge på ungdomsuddannelserne er et felt, som kræver en solid planlægning. Tidligere kunne skoler med nogenlunde ens elevgrundlag få forskellige tilbud om vejledning, hvis de for eksempel lå i forskellige dele af landet. Det var ikke altid fair. Studievalg Danmark har derfor implementeret nye fælles principper til fordeling af tiden til vejledning på skolerne.

Kongstanken

Kongstanken er, at unge og skoler, som ligner hinanden, skal have lige muligheder for vejledning – uanset om de hører hjemme i Rødovre, Ringsted eller Ringkøbing. Den konkrete vejledning tilpasses i samarbejde mellem skolen og studie- og karrierevejlederen.

Vejledning er fortsat til alle skoler, men derudover tilbyder vi yderligere vejledning til de skoler, som statistisk set har det største vejledningsbehov.

To principper

Ét land – ét tilbud:

Vejledningen til de unge og skolerne skal ikke afhænge af, hvor i landet de hører hjemme.

Unge og skoler er ikke ens:

Behovet for vejledning er ikke ens på tværs af unge og skoler, da nogle unge, alt andet lige, har vanskeligere ved at finde vej til deres næste uddannelse end andre.

Ingen stangvarer

Vejledningen tilpasses stadig den enkelte skole. Nogle steder er mere kollektiv vejledning i klasserne bedre end mere individuel vejledning og omvendt. Det konkrete vejledningstilbud til den enkelte skole planlægger vejlederen i et tæt samspil med skolen.

Planlægning i et usædvanligt år

Den nye fordeling af timer til vejledning er brugt i forbindelse med planlægningen af vejledning i nuværende skoleår. Det betyder, at vejledere og skoler har samme udgangspunkt for vejledning på skolerne.

Desværre har det allerede vist sig, at også skoleåret 2021/22 bliver et helt usædvanligt år, hvor mulighederne på den enkelte skole hurtigt kan ændre sig. Derfor er vejlederne også klar på at gribe de nye muligheder, der opstår, og tænke i alternativer for at få vejledningen til at fungere.

Beregningerne bag

Der findes ingen simpel formel for vejledningsbehov. Dermed heller ikke et entydigt svar på, hvordan vi skal graduere vores indsats. Vi har på baggrund af forskning, statistik, dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet og vores egen erfaring taget afsæt i:

- Forældrenes baggrund
- De unges karakterer
- De unges overgang til videregående uddannelser
- De unges frafald i løbet af første studieår

Desuden inddrages lokale erfaringer.

Man fik en idé om, at ens
uddannelsesvej ikke er lineær, og det
gav mig ro.

-Ellen, 21 år.

ONLINE TILSTEDEVÆRELSE

Ny hjemmeside

Hjemmesiden henvender sig til unge og voksne. Den formidler vores vejledning med vægt på den individuelle vejledning, giver inspiration til valgprocesser og til livet som studerende.

Hjemmesiden har vist sig at være en rigtig god platform, når der er behov for at annoncere nye former for vejledning. Det har f.eks. vist sig i forbindelse med den ekstraordinære vejledningsindsats i 2020.

Virtuelle værktøjer

Der er kommet ekstra fart på udviklingen af den virtuelle vejledning. De fleste arrangementer kan i dag gennemføres i en virtuel version, når den fysiske vejledning ikke kan finde sted. Vi samler løbende erfaringer med, hvordan den virtuelle vejledning kan blive endnu bedre.

Indsats forud for 5. juli

Forud for fristen 5. juli var det forventningen, at ekstra mange ville søge optagelse. Studievalg Danmark sammensatte en lille film, som fortalte, at selvom fristen var tæt på, så var Studievalg Danmark fortsat til rådighed for dem, der havde brug for vejledning.

Når planerne skrider

I løbet af foråret var der stor opmærksomhed på, at planerne for mange unge var i fare for at skride på grund af corona. Det afstedkom en række artikler og film på hjemmesiden, som fortalte, at i en uvis situation var der fortsat vejledning og mulighed for at få andre perspektiver på de måske bristede planer.

EKSPERTISE OG SAMSPIL

Budskaber på mange kanaler

Studievalg Danmark har oplevet et stort antal henvendelser i løbet af året.

Studievalg Danmark har medvirket i en podcast om karrierelæring, video til deling på diverse platforme, online vejledningsaktiviteter, kampagner på Facebook m.v.

I pressen har Studievalg Danmark været inviteret til at komme med et vejledningsfagligt input til mange forskellige temaer. Det drejer sig bl.a. om:

- Optagelsessystemet
- Køn og uddannelsesvalg
- Erhvervsuddannelser
- Karakterer og uddannelsesvalg
- Sprogfag og karrierelæring
- Betydningen af det brede studievalg
- Sabbat og sabbatister
- Optagelsen i en coronatid
- Antallet af studiepladser
- Velfærdsuddannelserne
- Uddannelsesplaner i en omskiftelig tid

Studievalgsråd

Studievalg Danmark har i det forløbne år for alvor fået etableret faste samarbejdsfora med uddannelses- og beskæftigelsesverdenen. Der er nedsat Studievalgsråd i alle regioner. Her er der mulighed for at udveksle erfaringer og få input til, hvordan vi udvikler vejledningen, så den bliver relevant for de unge og voksne i alle egne af Danmark.

International inspiration

Studievalg Danmark deltog på den årlige IAIEVG-konference i Bratislava, hvor vejledere udover at få en masse input også bidrog med en workshop om den kollektive vejledning.

Studievalg Danmark havde også en mindre gruppe til konference i Norge, hvor der blev præsenteret et nyt stort arbejde om kvalitet i vejledningen.

Derudover er vi naturligvis, som alle andre, blevet ramt af begrænsning i forhold til at deltage i internationale konferencer og møder.

Udenlandsk adgangsgrundlag

I vejledningen møder vores studie- og karrierevejledere ofte ansøgere med et udenlandsk adgangsgrundlag, som ønsker at søge ind på en uddannelse i Danmark. Det er et kompliceret felt, og behovet for vejledning er stort.

For at styrke kompetencerne til vejledning af denne målgruppe gennemførte en projektgruppe i efteråret 2019 en omfattende undersøgelse af mulighederne for ansøgere med et udenlandsk adgangsgrundlag. Undersøgelsen blev gennemført i samarbejde med Kontor for Internationale Uddannelsesprogrammer i Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

En første udløber af samarbejdet blev et seminar om vejledning af udenlandske ansøgere til videregående uddannelser.

Studievalg Danmark

Oktober 2020
Udgivet af

Studievalg Danmark
Amfpladsen 6, 1. sal
5000 Odense C, Danmark
Tel.: 33 33 20 00
E-mail: studievalg@studievalg.dk
www.studievalg.dk

Publikationen kan hentes på
www.studievalg.dk

